

BESLUT

2016-09-05

Dnr: 16/00381

SAKEN

Rapport, SVT1, 2016-02-08, kl. 19.30, inslag om flyktingläger; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på saklighet.

INSLAGET

I inslaget rapporterades om situationen i ett flyktingläger i Syrien. I påannonseringen sades följande.

70 000 människor i flyktingläger, unika bilder inifrån Syrien.

I inslaget sa sedan reportern följande.

Ja det här är ett osäkert område och den enda organisation som egentligen kan resa in i det här läget det är den stora turkiska hjälporganisationen IHH som gör ett avgörande arbete med sina mat- och brödleveranser, man bakar till exempel 100 000 bröd varje dag. Och vi har fått ett unikt filmmaterial av dem som visar hur de här kanske 40 000 människorna bor och vilken verklighet de lever i.

ANMÄLAN

Anmälaren ifrågasätter varför programledaren och nyhetsreportern angav olika uppgifter om antalet flyktingar i flyktingläger.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslaget inte strider mot kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

Inslaget var en del i ett block med flera inslag om flyktingkrisen med anledning av kriget i Syrien. Förutom det aktuella inslaget ingick ett telegram om att människor som flytt från Syrien försökte fly till Grekland och att båtar med människor sjunkit utanför den grekiska kusten, ett inslag om att Tysklands förbundskansler Angela Merkel rest till Turkiet för att medverka till lösningar i den akuta krisen, och en direktkommentar av SVT:s mellanösternkorrespondent med anledning av Angela Merkels resa.

Vid sändningstillfället var den officiella siffran från UNHCR (december 2015) att det fanns 2,5 miljoner registrerade syriska flyktingar i Turkiet. I Syrien var 6,5 miljoner människor på flykt inom landet.

Under de dagar som rapporteringen ägde rum var ett stort antal människor på flykt undan kriget, speciellt med anledning av bombningarna av Aleppo. Vid tidpunkten fanns många olika uppgifter om antal personer i läger och på flykt. Uppgifterna varierade också på grund av hur områdena begränsades och hur människorna rörde sig eller bedömdes röra sig. Det fanns flyktingar i Syrien som rörde sig mot gränsen till Turkiet. Flyktingar i officiella läger, flyktingar i tillfälliga läger eller boplatser, flyktingar på väg mot läger i Turkiet och flyktingar i läger i Turkiet och så vidare.

Inslaget bestod av ett unikt material som korrespondentteamet just fått av hjälporganisationen Insani Yardim Vakfi, IHH. Materialet innehöll bland annat bilder på människor på flykt till fots mellan Syrien och Turkiet och intervjuer med hjälparbetare och människor på flykt i ett specifikt läger. Vid tidpunkten hade inget nyhetsbolag tillträdde till lägret och det fanns fram till dess ingen känd siffra om hur många människor som befann sig där. Organisationen IHH var den enda organisation som hade tillträde till området. Den uppgav att det fanns cirka 40 000 flyktingar i det specifika lägret, alltså en uppgift som inte tidigare varit känd och därmed inte medräknad i tidigare uppskattningar. Inslaget inleddes med en direktsänd intervju med SVT:s mellanösternkorrespondent som då befann sig i Turkiet. I inslaget refererades till antalet människor ”kanske 40 000 människorna” och lägret ”i det här lägret...”.

I löpsedeln i början av sändningen sa programledaren vid ett tillfälle att det ”finns 70 000 flyktingar i flyktingläger”. Antalet var en uppskattning utifrån de siffror som rapporterades av nyhetsbyråer och hjälporganisationer om runt 30 - 35 000 flyktingar, som flytt kriget mot gränsen de då närmaste dagarna. I och med att redaktionen fick det unika materialet med den då nya icke kända uppgiften om 40 000 i det aktuella lägret bedömde redaktionen att de ungefärliga siffrorna kunde läggas samman. Av naturliga skäl kunde inte några siffror vid tidpunkten betraktas som exakta.

Enligt SVT kan det diskuteras om löptexten borde ha formulerats annorlunda. Uppgiften är svår att verifiera i efterhand eftersom det handlar om människor

som förflyttar sig i ett oroligt område. Så vitt redaktionen kunde se vid tillfället framstod uträkningen som korrekt. Eftersom den uppskattade siffran avsåg ett till del odefinierat gränsområde och var betydligt mindre än hur många människor som verkligen befann sig på flykt i officiella eller tillfälliga flyktingläger i Turkiet och Syrien, anser SVT att antalet inte var en avgörande sakuppgift i sammanhanget.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser, mot bakgrund av vad SVT anfört i sitt yttrande, att det anmälaren tar upp inte medför att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, Elisabet Bäck, Leif Hedman, Jan Holmberg, Ulrika Hansson, Clas Barkman och Berivan Yildiz efter föredragning av Elin Johansson Lööw.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Elin Johansson Lööw